

hausen nabij Maagdenburg een epidemie van typhus. Er kwamen in het geheel 33 gevallen voor, waarvan 2 met doodelijken afloop.

Deze epidemie was tot een kleine strook van Seehausen beperkt, terwijl het overige gedeelte geheel vrij van typhus bleef. De lijdens woonden in een groep huizen, die van drinkwater werden voorzien uit 4 in den omtrek dier woningen liggende putten.

Water uit 3 putten was aan SCHILD voor bacteriologisch onderzoek opgezonden. In 2 van deze 3 proeven water vond hij typhus-bacillen; in de derde niet. Dit laatste was afkomstig uit een put behorende bij een groep woningen, waarin geen typhus voorkwam.

Bij een later onderzoek van het water der twee nog overgebleven putten, tot de geïnfekteerde woningen behorende, werden geen typhus-bacillen meer daarin gevonden.

Het gelukte aan SCHILD aan te toonen, dat deze 4 putten in communicatie stonden met een kanaaltje, dat door Seehausen loopt. Hoe en wanneer dit kanaaltje geïnfekteerd werd, kon hij niet opsporen, doch waarschijnlijk waren de typhus-bacillen hieruit afkomstig.

Bij zijn onderzoek had SCHILD veel nut van het *formalin*, de door SCHERING te Berlijn in den handel gebrachte geconcentreerde waterige oplossing van formaldehyd. Typhus-bacillen bleken veel gevoeliger voor formalin te zijn dan het bacterium coli commune. Op formaline-gelatine 1:13000 ontwikkelden zich de typhus-bacillen niet, bacterium coli commune zeer goed. Dit laatste micro-organisme groeit zelfs nog krachtig in bouillon, waaraan formalin in de verhouding van 1:4000 is toegevoegd. In die concentratie-graden, waarin de typhus-bacil zich nog ontwikkelt, heeft deze ontwikkeling evenwel ook veel later plaats dan die van het bacterium coli. Maken de coli-bacillen den bouillon reeds na 8—24 uren troebel, de typhus-bacillen doen dit meestal eerst na 24—48 uren, dikwijls zelfs eerst den 3den dag.

Formalin-bouillon 1:7000 zou, volgens SCHILD, een middel zijn, om bacterium coli commune van den typhus-bacillus te onderscheiden. Heeft men te doen met een cultuur van typhus-bacillen, dan blijft de bouillon helder, wordt de bouillon troebel, dan pleit dit voor de ontwikkeling van coli-bacillen.

DE HAAN.

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

Mijnheer de Redacteur!

Om te antwoorden op de vele vragen, die mij dagelijks geworden aangaande de dosis van het door den Heer N. VERWEIJ, apotheker te Tiel op mijn aanwijzing en onder mijn toezicht bereide Extractum thyreoïdeum siccum, deel ik hierbij mede, dat de dosis is $\frac{1}{3}$ —1 gram (niet zooals in een vorig stuk abusievelijk stond 1—5 gram) per dag, overeenkomende met 2—10 gram) versche klier.

Zonder van bepaalde vergiftigings-verschijnselen te kunnen spreken, is het

mij gebleken, dat grootere giften tot polsversnelling, roodheid van de huid en een gevoel van pijnlijkheid in de ledematen aanleiding kunnen geven en het is de vraag of de rituëele slachting bij de Israëlieten, die voorschrijft de halssnede onder het schildvormig kraakbeen te doen, daarmede niet beoogde de schildklier van de consumtie uit te sluiten. Wat verder den vorm van toediening betreft, de poedervorm, waarin het extract afgeleverd wordt, leent zich zoowel om er pillen van te maken, als het in bouillon of chocolade (mits niet boven 60° verwarmd) aan kinderen te geven. Wil men het poeder langeren tijd bewaren, dan is het wenschelijk zulks in een kalkfleschje te doen, aangezien het poeder in geringe mate hygroskopisch is en lichter aan rotting of schimmelvorming is blootgesteld, wanneer het niet absoluut droog bewaard wordt.

Bij myxodoema, cretinisme, psoriasis, lupus en enkele recente vormen van struma, is het middel met goed gevolg aangewend en aangenaam, zoude het mij zijn van die collega's, welke het middel mochten hebben aangewend, zoowel de positieve als de negatieve resultaten te mogen vernemen.

Tiel, Juli 1894.

Dr. F. PH. KÜTHER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Ovariotoxic. *The Lancet* van 30 Juni bevat het verhaal eener welgeslaagde ovariotoxic, bij een 81-jarige vrouw uitgevoerd. De vrouw was gehuwd en had 4 kinderen gehad. Eerst op 78-jarigen leeftijd was de tumor ovarii gediagnostiseerd. Volgens Dr. REYWOOD SMITH, die de operatie verrichtte, kan bij den tegenwoordigen stand der chirurgie hooge leeftijd niet als contra-indicatie gelden.

— **Pestbacil.** Aan *The Lancet* werd uit Hongkong geseind, dat de Tokio-sche Hoogleraar KITASATO, vroeger assistent van Prof. KOCH te Berlijn, beweert, den pestbacil ontdekt te hebben.

— De pest te Hongkong is aan het afnemen. Tot 3 Juli kwamen 2298 sterfgevallen voor.

— **Albert-medaille.** De Society of Arts heeft deze medaille toegekend aan Sir JOSEPH LISTER „for the discovery and establishment of the „antiseptic method“.

— **Anthropometrie.** Ook in Engeland zal de anthropometrische methode ter identificatie van misdadigers ingevoerd worden.

BIRMINGHAM. — De bekende gynaecoloog JOHN CLAY is op 74-jarigen leeftijd overleden. Hij had een belangrijk aandeel in de ontwikkeling der ovariotoxic, en in 1866 werd zijn „Essay on ovariotomy“ met den Jacksonian prijs bekroond. Hij maakte zich ook indertijd bekend door zijn aanbeveling van de chios-terpentijn bij de behandeling van het carcinoma uteri.